

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiö

Kirjallisuuspalkintojen jako

28.4.2014

Arvoisat läsnäolijat!

On jälleen aika palkita tehdystä työstä. Tänä vuonna palkitaan 34 erilaista julkaisua, joka on suuri määrä, mukana on muutamia teoksia, jotka on julkaistu viime vuotta aikaisemmin. Lisäksi jaetaan kaksi kunniapalkintoa ja kaksi standaaria pitkäaikaisesta kirjoitustyöstä ja Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön tavoitteiden edistämistä. Perinteisellä tavalla palkitaan nuoria upseereita heidän kirjoituksistaan Sotilasaikakauslehdessä ja Kylkiraudassa. Palkintojen yhteisarvo on 76 000 euroa.

Palkittavien teosten aihepiirit ovat perinteisiä. Suurin osa käsittelee historiaa suppeammassa ja laajemmassa mittakaavassa. Lisäksi palkittavien joukossa on väitöskirjoja, DVD:itä sotahistoriasta ja kadettikurssin tapahtumista sekä uutena muotona elektroninen kirja. Väitöskirjoja on tällä kertaa palkittavana neljä.

Professori Jari Rantapelkosen johtama säätiön pätevä asiantuntijalautakunta on tehnyt mittavan työn palkittavia teoksia arvioidessaan. Säätiön hallitus esittää lautakunnalle ja sen puheenjohtajalle parhaat kiitokset työstä, jonka perusteella on ollut helppo tehdä palkitsemispäätöksiä.

Erilaisia teoksia on vaikea panna paremmuusjärjestykseen, koska mitään absoluuttista hyvyysmittaria ei ole. Arvioinnissa tärkeimmälle sijalle on asetettu säätiön sääntöihin kirjattu peruseriaate eli sotilaallista ammattitaitoa edistävät julkaisut. Lisäksi arvioinnissa on otettu huomioon kunkin teoksen vaikuttavuus, sisällön mielenkiintoisuus, luettavuus, tieteellisyys, laajuus, julkaisuasu ja tekemiseen vaadittu työmäärä. Lopputulos on eri tekijöiden synteessin tulos.

Säätiön palkitsemisperusteena on upseereiden kirjallisen aktiivisuuden, kuten Kenraali Ignatius on todennut kirjallisen ”harrastuksen” palkitseminen. Säätiö haluaa siis palkita upseereita heidän kirjoittamisestaan.

Palkitsemiset toteutetaan niin, että ensiksi jaetaan kunniapalkinnot ja säätiön standardit. Sen jälkeen jaetaan kirjallisuuspalkinnot aakkosjärjestyksessä. Lopuksi palkitaan nuoria upseereita heidän lehtiartikkeleistaan. Palkitut saavat kunniakirjan ja palkintorahat maksetaan suoraan pankkitileille.

Säätiön asiamies, komentajakapteeni Marko Varama osallistuu kanssani palkintojen jakoon.

Kunniapalkinto

FT evl evp. Hannu Valtonen

FT, evl evp. Hannu Valtosella on pitkä ja erityisen merkittävä ilmailuhistoriallinen kirjallinen tuotanto. Valtosen ilmailuhistoriallinen kirjailijaura alkoi jo vuonna 1976 kun hän yhdessä Ossi Anttosen kanssa julkaisi teoksen ”*Luftwaffe Suomessa – in Finland, 1941 – 1944*”.

Valtosen merkittävin kirjoittajan uran alku ajoittuu hänen aikaansa Keski-Suomen Ilmailumuseon johtajana Tikkakoskella. Hänen esityksestään ja johdollaan ilmailumuseo alkoi toteuttaa tutkimus- ja julkaisutehtäväänsä aloittamalla Keski-Suomen Ilmailumuseon julkaisusarjan.

Kirjasarjan ensimmäisen kirjan, *Karhumäet Keljossa* (1990) jälkeen sarjassa on ilmestynyt 11 teosta. Kirjat ovat: *Lento-osasto Kuhlmeij, Thulinista Hornetiin* (yhdessä Timo Heinosen kanssa), *Lapin lentokonehyly*), *Pohjoinen ilmasota*, *Luftwaffen pohjoinen sivusta*, *Luftwaffe-kuvasto/pictorial*, *Messerschmitt Bf 109*, *Tavallisesta kuriositeetiksi*, *Hylkyretkiä Pohjolaan* sekä *Albatrosista Pilatukseen* (yhdessä Timo Heinosen kanssa).

Tämä laaja sekä tutkimus, että kirjallinen työ ovat hyvin merkittäviä. Maailmanlaajuisesti tarkasteltuna missään ei ole tutkittu, eikä julkaistu yhtä perusteellista tutkimustietoa Saksan toisen maailmansodan aikaisesta lentotoiminnasta pohjoisella alueella. Tutkimuksillaan ja julkaisuillaan Hannu Valtonen on osoittanut sen, mikä valtava ero on huolellisella ja pitkäjänteisellä arkistotutkimuksella verrattuna muistinvaraisesti, usein muistelijan omiin uskomuksiin, luuloihin tai peräti huhupuheisiin perustuvilla muistelmakirjoilla.

Ilmailumuseon kirjasarjan ehkä merkittävin teos on hänen väitöskirjansa ”*Tavallisesta kuriositeetiksi, kahden Keski-Suomen Ilmailumuseon Messerschmitt Bf 109-lentokoneen museoarvo*”.

Hannu Valtosen ilmailuhistoriallisten teosten sarja ei päättynyt tähän ilmailumuseon kirjasarjaan. Hän ryhtyi hyvin merkittäväksi sota-aikaisten lentäjien muistelmien kääntäjäksi. Ensimmäisenä ilmestyi saksalaisen lentäjän, Hans-Ulrich Rudelin muistelmat *Mein Kriegstagebuch*, suomeksi *Stuka-lentäjä*, vuonna 2000. Tämän jälkeen Valtonen on kääntänyt 17 muistelmateosta.

Merkittävää tämä käännoistyö on ollut siksi, että muistelmat ovat tulleet saksalaiselta kielialueelta, saksalaisten lentäjien muistelmoina. Ennen näitä teoksia ei vastaavia ollut käännetty saksasta suomeksi kuin muutama harva. Käännoistyössään Valtonen on ensinnäkin voinut hyödyntää aihepiirin arkistotutkimuksiaan sekä omia julkaisujaan. Lisäksi hän on voinut hyödyntää omaa lentäjän uraansa hävittäjälentäjänä. Itsekin lentäjänä hän on ymmärtänyt sen, mitä toinen lentäjä on halunnut kertoa.

Säätiö myöntää evl evp. Hannu Valtoselle 5000 euron kunniapalkinnon.

Evl evp. Heikki Tiilikainen

Evl evp. Heikki Tiilikaisella on pitkä rannikopuolustukseen ja puolustusvoimiin yleisemmin liittyvä kirjallinen ura. Hänen kirjallinen uransa alkoi jo 1969, kun hänen saaristosta ja rannikkotykistöstä kertova nuorisoromaaninsa *Ajomiina* julkaistiin (salanimellä Jarkko Juntti).

Tiilikaisen tuotantoon kuuluu mm. sotahistoriallinen matkailuopas *Muistoja Pohjolasta* (yhdessä Pekka Visurin kanssa) Suomen Sotilas 1996, 18.merikadettikurssin historiikki *Kivikaleerin kannella* sekä Valittujen Palojen sotahistorialliset kirjasarjat *Suomalainen korpisoturi*, *Mannerheim – tuttu ja tuntematon*, *Nainen sodassa* sekä *Läpi tulen ja veden*, joihin Tiilikainen laati satoja sivuja artikkeleita.

Kirjojen kirjoittamisen lisäksi Tiilikainen on kääntänyt kirjoja suomeksi englannista ja ruotsista: *Luja tahto*, *Vanha väki - suomalaiset tarkk'ampujat*, *Vaaran merkit*, *Rooman nimeen*, *Natsimiljoonat*, *Nürnbergin haastattelut*, *Julius Caesar* jne. Merkittävä käännös *Luja tahto* (Cold Will, Thomas Ries 1988) oli ensimmäinen kansainvälinen, Suomen maanpuolustuksesta ja puolustusvoimista suurelle yleisölle tarkoitettu kirja.

Tiilikainen on Sotilasperinteen seura ry:n perustajajäseniä. Hänen viimeaikaisessa tuotannossa on korostunut meripuolustuksen sekä alas ajetun rannikkotykistön ja rannikopuolustuksen historia ja perinteet. Näitä teoksia ovat *Kylmän sodan kujanjuoksu*, *Talvisodan jäinen loppunäytös*, *Tsaarin amiraali – suomalainen Oscar von Kraemer* ja *Tykkien ja ihmisten saaret* (yhdessä Ove Enqvistin kanssa). Kirja *von Kraemerista* valittiin vuoden sotilasperinnekirjaksi vuonna 2009.

Viimeaikaiseen tuotantoon kuuluvat *Jatkosota Puna-armeija silmin* (yhdessä J-P. Laineen kanssa), *Kuninkaan merikartasto* (yhdessä E-S Harjun kanssa) sekä *Päin mäntyä* sekä *Luoteja ja pajunköyttä* -kirjojen käännökset ja suomalaiset osiot.

RUOTUVÄKI-lehden päätoimittajana Tiilikainen oli 1971–1976 ja *Suomen Sotilas-lehden* päätoimittajana ja toimitusjohtajana 1989–2002. Tähän aikaan liittyvät *Suomen sotilaan* vuosikirjat 1998–2002 ja *Suomen sotien muistokalenterin* toimitustyöt.

Säätiö myöntää evl evp. Heikki Tiilikaiselle 5000 euron kunniapalkinnon.

Standaari

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiö standaaari, jossa kolmikielekkeisen sinipohjaisen standaaarin keskellä on kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön sinetitunnus, on tarkoitettu säätiön arvokkaimmaksi huomionosoitus- ja palkitsemisesineeksi.

Säätiö haluaa palkita eversti evp. Matti Koskimaan ja eversti evp. Jyri Paulaharjun heidän ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta tutkimus- ja kirjoitustyöstään säätiön standaaarilla.

Molemmat palkittavista ovat kokeneita, tuotteliaita pitkän linjan sotahistorian tutkijoita ja kirjoittajia. Olemme tottuneet näkemään heidät useasti näissä Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiön palkitsemistilaisuuksissa. He ovat meille esimerkkejä antautumisesta sotatieteelliseen tutkimukseen ja koko elämän ajan kattavasta paneutumisesta heille tärkeään aiheeseen. He ovat meille myös esimerkkejä siitä, että tutkiminen ja kirjoittaminen ovat mahdollista myös varttuneemmalla iällä. Älyllinen ja aktiivinen toiminta ei ole vain nuorempien etuoikeus.

Kirjallisuuspalkinnot aakkosjärjestyksessä

ST, prkenr evp. Pentti Airio: ”Walter Horn, ensimmäinen jääkäri ja kylmän sodan Pohjola-aktivisti”

Teos on kiinnostava kuvaus vähemmän tunnetusta sotilaspoliittisesta taustavaikuttajasta Walter Hornista, joka eittämättä ansaitsee kirjan urastaan. Kirja on temaattinen päähenkilön elämänvaiheiden kautta juoheasti kulkeva tarina, jota on elävöitetty tietolaatikoin ja havainnollistettu kuvin. Hornista saa kuvan, että hän oli pohjolan politiikassaan aktiivinen ja ehkäpä ensimmäinen pohjoismaisen puolustusliiton kannattaja.

Pentti Airio on myös tuottanut DVD:n ”Jatkosodan vuodet Itä-Lapissa” ja historiikin ”Itä-Lappi talvi- ja jatkosodassa”. DVD on dokumenttielokuva vuosien 1940–1945 tapahtumista Kemijärvellä, Sallassa, Savukoskella ja Pelkosenniemellä sekä taisteluista vanhan Sallan alueella. Se kuvaa hyvin, miten poliittiset päätökset Suomessa ja muualla maailmassa vaikuttivat yksittäisten ihmisen elämään. Jatkosodan tapahtumista kertovat itse aikalaiset. Itä-Lappi talvi- ja jatkosodassa on osa hankkeita, joilla tehdään tutuksi talvi- ja jatkosotaa Itä-Lapin alueella. Historiikin tarkoituksena on antaa lukijalle tiivis tietopaketti talvi- ja jatkosodan taisteluista Itä-Lapissa ja Venäjän alueella aina Vermanjoelle saakka.

ST, ye-komentaja Jukka Anteroinen: ”Enhancing the Development of Military Capabilities by a System Approach”.

Jukka Anteroisen väitöskirja kuvaa, kuinka turvallisuus- ja puolustuspoliittinen ympäristö on muuttunut läntisissä teollisuusmaissa merkittävästi kylmän sodan jälkeen. Muutoksen seurauksena useimmat läntiset maat ovat 2000-luvun alusta lähtien siirtyneet asevoimiensa kehittämisessä ja käytössä suorituskykyperustaisuuteen. Eri muutostekijät edellyttävät, että asevoimista kehitetään aiempaa mukautuvampia ja muutoskykyisempiä vastaamaan nykyisiin ja tuleviin haasteisiin. Systeminäkökulma on koettu hyödylliseksi keinoksi tällaisten monimutkaisten ongelmien ja haasteiden ratkaisemisessa. Tämän väitöskirjan tavoitteena on kartoittaa ja arvioida keinoja ja tapoja tehostaa sotilaallisten suorituskykyjen kehittämistä sekä konseptien kokeellisessa

kehittämistoiminnassa että kansallisessa puolustusmateriaaliyhteistyössä. Tutkimus tuottaa hyödyllistä ja uutta tietoa sotilaallisesta suorituskyvystä.

Ye-kom evp. Visa Auvinen: ”Suomen Joutsen maamme viennin edistäjänä 1930-luvulla”
 Visa Auvinen on kirjoittanut uuden osan Suomen Joutsenen historiaan. Teos kertoo koululaivan osuudesta viennin edistäjänä. 1930-luvulla Suomen Joutsen teki kaikkiaan 8 valtamerille suuntautunutta koulutuspurjehdusta. Kolmella vuosien 1934–1937 koulutuspurjehduksella mukana oli myös suomalaisia tuotteita esittelevä vientinäyttely. Ensimmäisen matkan kohteena oli Välimeren alue, sitten suunnattiin Etelä-Amerikkaan ja kolmas Väli-Amerikkaan. Teos kuvaa mielenkiintoisella tavalla tätä Suomen Joutsenen ulkomaankauppapolitiikkaan liittyvää historiaa runsain kuvin ja lehtileikkeiden avulla ja syventää siten edelleen tietämystämme koululaivamme historiasta. Tutkimus osoittaa, että noilla viennin edistämishankkeilla oli suuri merkitys ennen toista maailmansotaa.

ST, VTM, ye-evl Fred Blomberg: ”Euroopan voimatasapainojärjestelmä 1990 - 2012: Euroopan vakaus rakenteellisen, uusklassisen ja hegemonisen realismin näkökulmasta.”

Voimatasapaino on kansainvälisen politiikan keskeinen käsite. Voimatasapainopolitiikkaa on harjoitettu erityisesti Euroopassa viimeisen 500 vuoden aikana. Euroopan historiaa on leimannut suurvaltojen taistelu vallasta ja alueiden hallinnasta. Suurvaltojen pyrkimys yhtäältä hegemoniaan ja toisaalta voimatasapainoon on näkynyt toistuvina valtioiden välisinä sotina Euroopassa. Tässä väitöskirjatutkimuksessa selitetään suurvaltojen välistä rauhaa Euroopassa kylmän sodan jälkeen valtojen realismin viitekehyksessä. Tutkimuksessa analysoidaan rakenteellisen, uusklassisen ja hegemonisen realismin pohjalta laadittujen teoreettisten selitysmallien avulla sitä, mitä Yhdysvaltojen, Venäjän, Saksan, Ranskan ja Britannian välinen voimasuhde ja niiden harjoittamat suurstrategiat ja valtopolitiikka merkitsevät Euroopan alueellisen vakauden kannalta. Tutkimuksessa osoitetaan, että näiden kauden suurvaltojen valtakamppailu ja turvallisuuskilpailu tekevät Euroopan voimatasapainojärjestelmästä epävakamman kuin mitä Euroopassa kylmän sodan jälkeen käydyssä poliittisessä ja teoreettisessa keskustelussa on yleisesti oletettu.

ST ye-kom evp. Ove Enqvist: ”Viisikymmentä toiminnan vuotta – Suomenlinnan rannikkotyökistökilta ry.”

Suomenlinnan rannikkotyökistökilta ry oli ensimmäinen paikallinen rannikkotyökistökilta, kun se perustettiin 1962. Teos on hieno kuvaus erittäin aktiivisen killan toiminnasta sen 50-vuotiselta taipaleelta. Kirjassa kuvataan kiltatoiminnan alkutaivalta ja erityisesti killan toteuttamia vaativia projekteja, kuten Kajanuksen saunan kunnostus, Järvön kiltamaja ja Kuivasaaren tykin kunnostus ainutlaatuisiksi rannikkotyökimuseiksi.

Rannikkotyökistöalan huippuasiantuntijana Ove Enqvist on kirjoittanut myös historiikin linnakesaaresta. Rysäkari – Ryssänkari – Rysskär käsittelee Rysäkarin historiaa 1800-luvulta yksityisenä asumattomana saarena siihen saakka, kun Puolustusvoimat luopui siitä vuonna 2011. Teos on erinomainen kuvaus yhden merkittävän rannikkotyökistölinnakkeen vaiheista ja merkityksestä kansalliselle puolustukselle.

Ev evp. Juhani Haapala: ”Yhdessä vahvana kuin ois käsi kahvassa kalvan – 50. kadettikurssi, 50. lentokadettikurssi ja 35. merikadettikurssi 1963–2013”

Eversti Haapala on yhdessä kurssiveljiensä kanssa tuottanut kadettikurssinsa 50-vuotiskurssihistorian. Teos on merkittävä osa kadettikurssien perinteiden tallentamista. Teos ei vain kuvaa kurssien kadettiaikaa vaan siinä on hienoja kuvauksia upseereiden toiminnasta ja elämästä koko palvelusuran aikana. Lisäksi on myös ajankuvausta Suomen turvallisuusympäristön muutoksesta 1960-luvulta vuoteen 2013 saakka. Upeasti toteutetulla teoksella on merkitystä kadettikurssia laajemmin osana maanpuolustuksen historiaa.

ST, ev evp Markku Iskanius: ”Tuntematon kenraali J.F. Lundqvist”

Tämä teos on hyvin tärkeä tutkimus suomalaisesta merkittävästä upseerista, Suomen sotien ilmapuolustuksen komentajasta ja ilmavoimien komentajasta. Kenraali Lundqvistista on kirjoitettu kovin vähän ja kovin usein kriittiseen sävyyn. Ilmapuolustusta käsittelevissä teoksissa ei juurikaan ole käsitelty sitä, kuinka ilmapuolustusta 1930-40-luvuilla johdettiin osana sotaväen kokonaisjohtamista. Tämä on johtanut vääriin tulkintoihin ilmavoimien komentajan päätösvallassa ja tässä tapauksessa Lundqvistin vaikuttavuudesta eri tilanteiden ja tapahtumien yhteydessä. Historiankirjoittajat tekevät myös johtopäätöksiä ”jälkiviisaasti” ja unohtavat tarkastella tilannetta ko. tilanteen vallitessa ts. minkälainen tilannekuva päätöksentekijällä on ollut käytettävissä. Kirja on hyvin analyttinen ja nostaa mielenkiintoisella tavalla pintaan Mannerheimin ja Lundqvistin suhteen. Kirja avaa aiemmin vallinnutta yksipuolista kuvaa Lundqvistista ja on siten hyvin tervetullut teos avaamaan ilmavoimien historian käännteitä. Kirjan alkusanat lupaavat myös jatko-osaa tälle kirjalle.

Sotilasprofessori, eversti Pasi Kesseli: ”Kadettikurssi 66”

Professori Pasi Kesseli on yhdessä toimituskunnan kanssa tuottanut kadettikurssi 66:n 30-vuotishistoriikin DVD:n muodossa, mikä lienee suuntaus näin digitaalisen tietoyhteiskunnan aikana. Se on samalla ajankuvaus 1980-, 1990- ja 2000-luvuilta. DVD:lle on koottu suuri määrä tietoa, kuvina, päiväkirjoina jne. DVD on hyvähenkinen ja monipuolinen kuvaus kadettikurssi 66:n arjesta ja palveluksesta. Yleisarviontina pirteä kokonaisuus, joka antaa 66. kadettikurssista huumoripitoisen ja isänmaallisen, reilun yhtenäisen upseeriston kuvan.

Prkenr evp. Lauri Kiianlinna, kmdri evp. Pertti Inkinen, ev evp. Heikki Hult,: ”The Development of Russian Military Policy and Finland”

Teos on tutkimus kirja Venäjän sotilaspolitiikasta ja Suomesta. Tutkimus on herättänyt kansainvälistä kiinnostusta erityisesti Ruotsissa ja Baltian maissa. Mm. Viron presidentti Toomas Hendrik Ilves on siteerannut usein tätä raporttia. Kiinnostusta raporttia kohtaan on niin idässä kuin lännessäkin ja sen pdf-verkkoversiota on ladattu lähes 10 000. Tämän lisäksi kirjan ansiona voidaan pitää julki saatettua tietoa Venäjän sotilaspolitiikasta, josta ei juuri Suomessa kirjoiteta. Samalla kirja antaa näkökulman suomalaisten ajatteluun Venäjän nykyisestä kehityksestä. Teos antaa hyvän taustan Ukrainassa tapahtuvalle kehitykselle. Kirjan neljäntenä tekijänä on ollut dosentti Stefan Forss.

Ev evp. Matti Koskimaa: ”Suomen kohtalon ratkaisut, talvisota ja jatkosota 1939 – 1944”

Eversti Koskimaan on tehnyt hyvin näyttävän teoksen sotavuosisista 1939–1944. Teos taustoittaa ja kokoaa yhteen talvi- ja jatkosodan tapahtumia. Kirjassa käydään läpi Suomen kannalta tärkeimmät sotilaspoliittiset tapahtumat ja päätökset sekä keskeiset sotilaalliset strategiat, operaatiot ja taistelut. Kirjan painopiste on maavoimien taisteluiden kuvaamisessa. Teoksessa näkyy myös eversti Koskimaan kenttätykistötausta; kenttätykistön toiminnan kuvaaminen on tärkeässä roolissa tässä kirjassa. Teos on käyttökelpoinen erityisesti sotahistorian harrastajien,

mutta myös nuorempi sukupolvi voi sitä käyttää yleisteoksena. Kirjassa on myös rohkeasti kirjoitettu omia mielipiteitä ja näkemyksiä.

KTM, maj evp. Eero Kukkola: ”Joukkoja johdetaan edestä – näkökulmia hyvään johtamiseen” Teos on jatkoa hänen esikoisteokselleen ”Peruspeliä johtaja, peruspeliä”. Tämä johtamisopas on tarkoitettu ja suunnattu Y-sukupolvelle opiksi, ojennukseksi ja kertaukseksi. Kirjan keskeinen sanoma on, että johtajan tärkein ominaisuus on kyky opettaa ja kehittää muita johtajia. Teos on selkeä, hauska ja kantaa ottava johtamisen perusteos, joka tarjoaa lukijalle uusia näkökulmia johtajuuteen inhimillisenä henkisenä kasvuprosessina – matkana.

Ev evp. Ahti Lappi: ”Helsingin ilmapuolustus 1917 – 1944”

Teos on hyvin tarkkaa työtä ja yksityiskohtaista kuvausta Helsingin ilmapuolustuksesta toiminnan alkuvaiheista sodan päättymiseen saakka. Kirja ei kuvaa vain ilmatorjuntatykistön toimintaa vaan on analyysi ilmapuolustuksesta, hävittäjälentotoiminnasta sekä myös VSS-toiminnasta. Kirja huipentuu vuoden 1944 torjuntataisteluihin Helsingissä, jossa saavutettiin merkittävä torjuntavoitto eikä Helsinkiä vallattu tai tuhottu. Kirjaa voidaan pitää erinomaisena lähdekirjana ilmapuolustuksen historiasta. Kirjassa on runsaasti paljon ennen julkaisematonta materiaalia ja kirjoittaja on päässyt käyttämään uutta ja pätevää lähdeaineistoa. Kokonaisuutena eversti Ahti Lapin kirja on merkittävä ja tasokas perustutkimus, joka hyvin juhlistaa tätä merkkivuotta: 70 vuotta Helsingin torjuntavoitosta.

ST, ye-kom evp. Aarni Lehti: ”Baltian kuvernementtien ja Suomen merkitys keisarilliselle laivastolle v. 1856 – 1914”

Tämä väitöskirja on kiinnostava ja tärkeä tutkimus merisotahistoriasta ja sen lähteistö on erittäin kattava. Työn perusteella on tehty useita esitelmiä ja artikkeleita. Lisäksi väitöskirja on merkittävä lähde teos usealle myöhemmälle julkaisulle. Kirjassa on hyvin perusteellinen hakemisto henkilöistä ja laivoista. Väitös on ollut ensimmäinen sotatieteellinen väitöskirja, jonka palkitseminen on jäänyt hieman myöhäiseen ajankohtaan.

Kom evp. Erkki Marttila: Leppäsilta, Mursula, Lemetti, Siira – osasto Elomaan talvisota

Kom Marttila on yhdessä Kari Terhon ja Pirkko Tiuraniemen kanssa julkaissut elektronisena kirjana Lauri Immosen luonnostasolle jääneen kirjoituksen Leppäsilta, Mursula, Lemetti, Siira – osasto Elomaan talvisota. Osasto Elomaa perustettiin 6.12.1939, joista suurin osa oli vapaaehtoisia. Suurin osa miehistöstä ei ollut suorittanut varusmiespalvelusta lainkaan ja monet olivat 16–18 – vuotiaita, nuorimman ollessa vasta 15 -vuotias. Osasto joutui heti alussa etulinjaan Impilahden Leppäsillassa. E-kirja on hieno kuvaus vähälle huomiolle jääneen osaston toiminnasta talvisodan aikana ja osoitus talvisodan alun lujasta maanpuolustustahdosta.

Kom Erkki Marttila on myös julkaissut toisen e-kirjan: **Jungfruskärin linnake 1939–1999**. Yhden tyyppillisen vartiolinnakkeen historia kuvaus täydentää hyvin rannikkotykistölinnakkeiden historian tallennusta. Jungfruskär aloitti toiminnan vartioasemana ja välirauhan aikana siitä tuli vartiolinnake. Jatkosodan jälkeisissä muutosprosesseissa muodostettiin Turun Rannikkotykistörykmenttiin kuuluva Jungfruskärin Linnake. Toiminta linnakkeella päättyi 1996 ja tykit deaktivoitiin vuonna 2001.

Professori, ye-evl Juha Mäkinen: ”Asevelvollisuuden tulevaisuus”

Perinteisesti asevelvollisuutta ja asevelvollisia on tutkittu ja käsitelty turvallisesti joko puolustushallinnon tai siviilitutkijoiden omissa erillisissä piireissä. Harvemmin asevelvollisuustutkimukset ovat olleet monitieteisiä ja johtaneet yhteisjulkaisuihin. Tämä julkaisu on esimerkki sotilas- ja siviilisektoreiden tutkimuksellisesta yhteistyöstä. Julkaisu on tarkoitettu asevelvollisuuden parissa työtä tekeville ja muutoin siitä kiinnostuneille: tutkijoille, opettajille ja kasvattajille – kaikille kansalaisille. Yksi julkaisun keskeisimmistä viesteistä on se, että yleisen asevelvollisuuden järjestelyjä ja toimintaa tulee tarkastella laajemmissa yhteiskunnallisissa yhteyksissään ja myös tulevaisuuteen huomiota kiinnittäen.

ST, ye-evil Janne Mäkitalo: ”Valkeasaaren läpimurto - Jalkaväkirykmentti 1 jatkosodassa”

Teos on merkittävä historiallinen tutkimus. Valkeasaaren taistelusta on kirjoitettu paljon ja aiheeseen liittyy paljon mystiikkaa, jota Janne Mäkitalo Jukka Vainion kanssa on kunnianhimoisesti yrittänyt selvittää. Valitettavasti arkistosta ei kuitenkaan löydy vastauksia kaikkiin kysymyksiin, koska tapahtumista ja joukko-osaston taistelusta puuttuu tärkeä lähdeaineisto. Kirja on erittäin perusteellinen yhdistelmä joukko-osaston historiaa ja sotatapahtumia ja tuottaa uutta tietoa yhdestä Suomen sotahistorian kovimmasta taistelusta.

VTT, evl Juha Mälkki: ”Operational Art & Design, Western traditions and the New Challenges”

Teos on käsiteanalyttinen analyysi operaatioiden käsitteistä. Kirjassa esitellään yhdysvaltalainen näkökulma taistelukentälle, joka nykypäivänä Mälkin mukaan näyttäytyy prosessimaisena. Kirjoittaja saakin lukijan ajattelemaan onko operaatiotaitoa enää olemassa sellaisena kuin me sen olemme tunteneet. Kirja täydentää operaatiotaidon näkökulmaa ja kirjoittajan ansiona on teoreettinen pohdiskelu sekä mallin rakentaminen aikamme operaatiotaidon ymmärtämiseksi, mikä auttaa operaatioiden suunnittelijoiden ajattelun kehittymistä strategian ja taktiikan välissä, mikä on innovatiivista sotilaallista ajattelua.

Kenrli evp. Heikki Nikunen: ”Lentotekniikkaa Hansasta Hornetiin 1918 -2008”

Kirja on erittäin merkittävä teos lentotekniikan historiasta vuodesta 1918 vuoteen 2008. Kirja tuo hyvin selkeästi esille lentoteknisiä haasteita ja kertoo erinomaisesti ongelmista ja haasteista, jotka liittyneet lentotekniikan kehitykseen. Ilmavoimilla on järjestelmäluonne, mikä tarkoittaa se että jokaisen järjestelmän osan on toimittava saumattomasti yhteen. Usein ilmavoimista kirjoitetaan lentotoiminnasta, onhan se ilmavoimien toiminnan näkyvin ja kuuluvuin osa. Tämän kirja antaa hyvän kuvan lentoteknisen järjestelmän toiminnasta ja aivan erityisesti siinä korostetaan lentoteknisen henkilöstön merkitystä. Kirjaan on onnistuttu löytämään myös harvinaisia valokuvia. Nikusen kirja on vaatinut paljon pyyteetöntä työtä ja se on osa arvokasta ilmapuolustuksen historiaa. Kirja sopii hyvin paitsi historiasta kiinnostuneille, mutta myös ilmailuperinteen vaalijoille.

Ev evp. Lauri Ovaska: ”Kirveen kertomaa. 57. Kadk ja 42. Merikadk 40-vuotisjuhlakirja”

Eversti Ovaska kadettiveljineen on julkaissut erittäin korkeatasoisen kadettikurssin historiikin. Kirjassa on paljon erilaisia ja hyvälaatuisia osioita, jotka on sidottu kadettikurssilaisten elämäntarinoihin. Kirjasta huokuu erittäin lämminhenkinen ja hyvä kadettiveljeys ja kirja onkin enemmän kuin yhden kadettikurssin tarina. Yksi hauskoista yksityiskohdista on hyvä idea rinnastaa kadettikurssiaikainen kuva kirjan julkistamishetken valokuvan kanssa. Kadettikurssin hengestä kertoo se, että kurssi on kokoontunut vuodesta 1983 joka vuosi ja tapaamiset on vieläpä dokumentoitu.

Ev evp. Jyri Paulaharju: ”Vierailijana sotamuseoissa, näkemyksiä ja kokemuksia.”

Eversti Jyri Paulaharjun teos esittelee monin kuvin sotamuseoita ympäri maailmaa. Tähän omaiin kokemuksiin ja käynteihin liittyvässä kirjassa lukija pääsee tutustumaan mm. Maltan asemuseoihin, Narvikin, Grazin, Kööpenhaminan, Budapestin, Varsovan Tukholman, Potsdamin, Pariisin, Wienin, Krakovan, Aberdeen, Annapolixen ja Jerseyyn sota- ja asemuseoihin. Näiden lisäksi on vielä kuvauksia kuudesta suomalaisesta museosta. Kirja on kätevä, taskuun mahtuva, matkoille helposti mukaan otettava peruskuvauks. Hienossa kirjassa on hyviä käytännön neuvoja matkaajalle.

Kapti Lari Pietiläinen: ”Rankin linnake – Itäisen Suomenlahden lukko”.

Teos kuvaa yhden merkittävän rannikkotykistölinnakkeen historiaa talvisodan alkuun saakka. Kirja ei pelkästään kuvaa itse saarta vaan valottaa erinomaisesti sen liittymistä Kotkaan ja koko Kymenlaakson paikallishistoriaan. Saari otettiin sotilaalliseen käyttöön vuonna 1914 osana Pietari Suuren merilinnostusta. Teos kertoo elävästi ja yksityiskohtaisesti yhden perinteisimmän rannikkotykistölinnakkeen historiaa ja toimintaa sekä sanoin että hienoin kuvin, joita kirjassa on runsaasti. Pietiläisen kirjan myötä rannikkotykistön historia tarkentuu ja sitä voi käyttää Rankista tietolähteenä sillä myös lähdeviitteet on merkitty huolella.

VTT, ye-evil Jyri Raitasalo: ”Reconstructing Finnish Defence in the Post-Cold War Era”

Jyri Raitasalon kirja käsittelee ansiokkaasti sodankäynnin kehitystä. Kirjassa keskitytään suomalaisiin virallisiin diskursseihin. Kirja on julkaistu englanniksi ja tarkoitettu kansainväliseen käyttöön. Kirja on hyvin kirjoitettu tiivis selvitys Suomen puolustusdoktriinista. Kirjassa analysoidaan kansainvälisen turvallisuusympäristön muutosta asevoimien näkökulmasta kylmän sodan päättymisen jälkeen. Siinä myös valotetaan kylmän sodan jälkeisten trendien vaikutusta Suomen turvallisuuspoliittiseen kuvaan ja puolustusvoimien kehittämiseen.

Sotilasprofessori, evl Jari Rantapelkonen: ”The Fog of Cyber Defence”

Professori Rantapelkonen yhdessä Mirva Salmisen kanssa toimittama kirja on kirjoitettu erittäin ajankohtaisesta aiheesta kyberistä, josta nykyään puhutaan paljon, mutta josta Suomessa kirjoja ei ole julkaistu. Kirja on tieteellinen tutkimus ja akateeminen artikkelijulkaisu kyberturvallisuudesta. Kirjan hyvää antia kuvastaa alussa oleva erillinen yhteenveto tärkeimmistä johtopäätöksistä. Rantapelkonen on kyennyt kasaamaan arvovaltaisen kyberkirjoittajien asiantuntijatiimin, jossa kirjoittajia on Norjasta, Ruotsista ja Virosta sekä useita alan huippuasiantuntijoita Suomesta. Kirjaa voidaan ja tulee käyttää kyberturvallisuuden ja kybersodankäynnin oppikirjana korkeakoulutasolla. Kirja on hyvin laaja yleisteos, jossa päätoimittaja, sen lisäksi että on itse kirjoittanut useita artikkeleita, on tehnyt suuren työmäärän runsaan kirjoittajakunnan ja aiheiden hallitsemiseksi.

Ev evp. Esa Roiha: ”Akateemisten upseerien kärkijoukko”. Ensimmäinen akateeminen kadettikurssi. 49. Kadettikurssi, 34. Merikadettikurssi (1962–1965)”

Akateemisten upseerien kärkijoukko CD-levy esittelee 49. kadettikurssin ja 34. merikadettikurssin kadettiupseerit. CD:llä on harvinainen video kadettikurssin valmistujaisista, jossa presidentti Urho Kekkonen pitää puheen kadeteille. CD:llä tuodaan valokuvien ja videon esille kurssitapaamisia. CD on tärkeä muisto kyseisen kadettikurssin upseereille ja heidän lähiomaisilleen.

ST, maj Tapio Saarelainen : ”Improving the Performance of a Dismounted Future Force Warrior by Means of C4I2SR”

Tässä sotatekniikan väitöskirjassa tarkastellaan tulevaisuuden jalkaväkitaistelijan päätelaitteiden avulla tuotettavaa tilannetietoisuutta, jolla on mahdollista tehostaa taistelunjohtamiskykyä sekä

välttää oheistappioita ja omalla tulella aiheutettuja tappiota omille joukoille. Tulevaisuuden jalkaväkitaistelija toimii osana verkostokeskeisiä taistelujärjestelmiä, mikä mahdollistaa oikea-aikaisen toiminnan ja rajallisten resurssien tarpeenmukaisen kohdistamisen. Lisäksi tässä merkittävässä väitöskirjassa tarkastellaan, miten markkinoilla jo olevia tuotteita hyödyntämällä mahdollisesti saataisiin lisätehoa jalkaväkitaistelijan suorituskykyyn.

VTT, evl Torsti Sirén: "Winning Wars Before They Emerge - From Kinetic Warfare to Strategic Communications as a Proactive and Mind-Centric Paradigm of Art of War".

Evl Sirénin teos ottaa kantaa sodankäynnin estämisen keinoihin, erityisesti strategiseen kommunikaatioon ja kuinka sitä voidaan käyttää vastustajien ja potentiaalisten vastustajien kanssa. Sodankäynnin filosofiasta kiinnostuneiden kannattaa lukea tämä kirja, joka on harvinainen kannanotto sotilailta rauhan puolesta. Tutkimuksen orientaationa on ollutkin rauhan ja konfliktin tutkimus. Kirjaa varten on käyty läpi huomattava määrä, aihetta käsittelevää aikamme sotatieteellistä kirjallisuutta. Kirja on myös ideologinen puheenvuoro nykyisten sotilaallisten sodankäyntioppien muutosten virrassa. Kirjassa laajennetaan näkemystä sodan voittamisesta ja strategisen kommunikaation vaikuttavuudesta operaatiotaidon ja taktiikan evoluutiossa.

Ye-evl evp. Seppo Takamaa: "Sotalentäjät"

Evl Seppo Takamaan kirjan Sotalentäjät käsittelee hyvin konkreettisesti kauhavalaisia lentäjiä ja heidän elämäntarinoita. Itse kauhavalaisena hän on seurannut koko pienen ikänsä Lentosotakoulun toimintaa sekä lentokoneita maassa ja ilmassa. Kauhavan seudulta sotaan lähti 23 lentäjää, 4 jo talvisodassa ja 6 jatkoi aina Lapin sotaan saakka. Heidän panos oli merkittävä: 53 varmaa pudotusta ja 224 sotalentoa pommikoneilla. 9 näistä lentäjistä saivat surmansa tehtävänsä täyttäessään. Kirja on kunnianosoitus noille lentäjille. Se on mielenkiintoinen kuvaus lentäjien elämästä ja antaa lisää tietoa ilmavoimien lentäjien kohtaloista.

Ev evp. Esko Vaahtolammi: "Maanpuolustuskorkeakoulu 20 vuotta. Sotilasylöpiston ensiaskeleet 1993 - 2013"

Eversti Vaahtolammin kirjoittama julkaisu Maanpuolustuskorkeakoulun historiasta on erittäin tarpeellinen teos suomalaisen upseeriston opinahjosta ja sen historian muistiin kirjoittamiseksi. Kirja on erittäin korkeatasoinen. Lähteistö on kattava, tekstit eläviä ja viimeisteltyjä, kuvitus harkittu, ja taitto on onnistunut kiitettävästi. Kokonaisuudessaan kirja on korkeatasoinen koonnos, jossa painopiste on luonnollisesti tutkinnoissa ja opetuksessa. Kirjan on tärkeä julkaisu suomalaisesta upseerikoulutuksesta, varsinkin kun suurimmat upseerikoulutuksen muutokset on tehty juuri aikoina, jota kirja käsittelee. Kokonaisuudessaan ainutlaatuinen teos, joka jättää pysyvän kuvan suomalaisen upseerikoulutuksen vaiheista viimeisen 20 vuoden aikana.

Ev Vesa Virtanen: "The Arctic in World Politics. The United States, Russia and China in the Arctic - implications for Finland"

Eversti Vesa Virtasen kirjoittama teos käsittelee erittäin ajankohtaista maailmanpolitiikan, mutta myös Suomen turvallisuuspoliittista aihetta. Tutkimus on hyvin selkeä ja tarpeellinen kokonaisuus arktisen merkityksestä maailmanpolitiikalle sekä Suomelle. Tutkimuksessa tulee hyvin esille energiavarojen sekä kulkureittien tärkeys. Arktisesta alueesta puhutaan paljon, mutta siitä ei ole kovin paljoa julkaistu Suomessa, siksi työ on erittäin tarpeellinen julkaisu. Johtopäätökset ovat erittäin mielenkiintoisia Suomen kannalta. Kirja summaa realismin näkökulmasta arktisen alueen merkityksen maailmanpolitiikalle. Tutkimus on tarpeellinen selkiyttämään arktisen alueen merkityksiä Suomelle.

VTT, ev evp. Pekka Visuri: ”Mannerheimin ja Rytin vaikeat valinnat. Suomen johdon ratkaisut jatkosodan käännekohdassa”

Eversti Pekka Visurin tutkimus Mannerheimin ja Rytin valinnoista osoittaa, että jatkosodan poliittiset taustat kiinnostavat suomalaisia. Kirja tarjoaa siihen erittäin mielenkiintoisia tulkintoja. Kirjan parasta antia ovat monien näkökulmien tarjoaminen lukijalle. Ne luovat aineksia jatkokeskusteluille aineksia. Visurin kirja on saanut osakseen paljon julkisuutta. Teos on keskusteluttanut mikä kertoo poliittisen historian merkityksen tärkeydestä suomalaisten keskuudessa. Kirja on pätevää, kokeneen tutkijan tekstiä, joka seuraa poliittisen historian koulukunnan sääntöjä. Sodanjohdon ratkaisut tulevat kirjasta selkeästi esille. Se mitä kirjasta olisi voinut kaivata lisää, on käyttää enemmän arkistolähteitä muiden tulkitsemien lähteiden sijaan. Kirja avaa uudella tavalla Suomen ratkaisun hetkiä ja penkoo lukijaystävällisesti vuoden 1944 tapahtumia Barbarossasta kesään 44. Erittäin ammattitaidolla kirjoitettu ja analyttinen, rohkea teos surista suomalaisista.

Palkinnot lehtiartikkeleista nuorille upseereille

Säätiö jatkaa jo perinteeksi muodostunutta tapaa palkita nuoria upseereita heidän lehtiartikkeleistaan omissa lehdissämme. Pyrimme kannustamaan nuoria upseereita kirjoittamaan ja esittämään rohkeasti mielipiteitään omissa lehdissämme.

Sotilasaikakauslehden päätoimittajan esityksestä palkitaan

- kaptl Toni Arosuvi Saaristomeren meripuolustusalueelta, ”Lisää panoksia ammattisotilaan ampumataitoon?”, SAL elokuu 2013

Kylkiraudan päätoimittajan esityksestä palkitaan

- Kadettikersantti Anssi Heinämäki ja kadetti Aito Paloheimo kadettikurssilta 98 kirjoituksestaan: "Historian suurimman kadettikurssin valmistumisesta 70 vuotta" Kylkiraudan numerossa 3/2013.

Onnittelten kaikkia palkittuja!